

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-72>

Горбачова Валерія, аспірантка ХДАДМ
(науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор,
член-кор. НАМУ Л. Д. Соколюк)

А. К. Тріндаді – портретист колоніальної Індії

Ключові слова: портретний живопис Індії, індійський класицизм, художник А. К. Тріндаді.

Horbachova Valeriia, PhD Student, KSADA
(academic mentor: Doctor of Art History, Professor KSADA L. Sokolyuk)

António Xavier Trindade as a portrait painter of colonial India

Abstract: António Xavier Trindade was a popular portrait painter from India at the turn of the 19th and 20th centuries. His works are distinguished by psychological insight, attention to the emotional background and masterful work with textures. As a representative of academic painting, he mainly used oil paint, combining Western techniques with Indian themes.

Key words: portrait painting of India, Indian classicism, artist António Xavier Trindade.

Тенденція до створення олійних портретів була запроваджена в Індії європейськими художниками XVIII ст., які відвідували субконтинент, співпрацюючи з місцевою елітою або державними установами. Після Всесвітньої промислової виставки (1851) британці почали засновувати у себе художні школи. Було сформовано Коледж Меїо в Лахорі та Школу мистецтв у Бомбеї. Запроваджена в них система навчання суттєво вплинула на стиль мистецтва індійських художників. Митці, які закінчили ці заклади, знаходили нових покровителів серед бомбейського та калькуттського істеблїшменту. Вже на початку XX ст. окремі випускники Школи мистецтва у Бомбеї одержали загальне визнання, особливо у популярному на той момент портретному жанрі.

Одним із найуспішніших портретистів того часу був Антоніо Ксав'є Тріндаді родом з Гоа. Мистецтвознавці та критики називали його «Рембрандтом Сходу». Навіть студентом він влучно виділявся майстерністю та сміливими рішенням у творах. А. Тріндаді ще під час навчання регулярно брав участь у виставках Бомбейського мистецького товариства, стаючи все більш відомим. Пізніше митець повернувся до Школи мистецтв Бомбею вже у ролі викладача.

На межі XIX і XX ст. А. Тріндаді привернув до себе увагу реалістичними портретами, де поєднував індійські мистецькі традиції з використанням європейської техніки. Окремої уваги заслуговують його полотна, що зображують вільних духом і розкутих жінок Індії. Оскільки митець особливо уважно ставився до елементів костюма портретованих, вражає його імітація фактури матеріалів, з найбільшою увагою до сарі та суконь.

Section 3. Classical art of the West and the East

Наприклад, у роботі “Dolce Farniente” (1920), де зображено дружину митця, увагу глядача притягують як живий вираз обличчя моделі, так і текстура – її вікові ознаки, золоте шитво на тканині, блиск декору.

Картини А. Тріндаді відзначаються психологізмом та відтвореним настроєм. Інтимність моменту стає ключовою ознакою. Наприклад, в роботі «Вірменські сестри» (1932) художник, створюючи портрет біженок, не подає їх як жертви і не акцентує на їх бідності. Він зосереджує увагу на сестрах, фокусує на побудові фігур, збільшених відносно їх оточення. Багатошарове лісирування дозволило митцю досягти потрібного ефекту освітлення, що привертає увагу до емоційності сцени та драматизму ситуації.

Однак митець опанував не лише олійний живопис. Працюючи аквареллю, він змінив академічну сухість на живе захоплення моментом в серії «Насіка». Ці роботи присвячені галасливим околицям річки Годаварі у штаті Махараштра. Міські пейзажі демонструють пам'ятки і костюми зайнятих буденними справами індусів. А. Тріндаді зосереджується на моменті, використовуючи легкість та прозорість акварельної техніки.

Загальний спадок демонструє зацікавленість А. Тріндаді повсякденним життям народу своєї країни. Здатність занурюватись в різні стилі та техніки є мірилом його успіху як професійного митця в існуючих обмеженнях колоніальної політики.

